

Brussel, 23.9.2015
COM(2015) 490 final

ANNEX 2

BIJLAGE

bij de

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE EUROPESE RAAD EN DE RAAD

**Aanpak van de vluchtelingencrisis: nu te nemen operationele, budgettaire en
wetgevende maatregelen in het kader van de Europese migratieagenda**

BIJLAGE II

Ondersteuningsteams voor migratiebeheer in hotspots

I INLEIDING

In de huidige vluchtelingen crisis wordt de EU geconfronteerd met situaties waarin het groot aantal personen dat de buitengrenzen van een lidstaat overschrijdt, de capaciteit voor het ordelijk beheren van de toestroom van migranten te boven gaat. In dergelijke situaties moet de Unie steun verlenen aan een lidstaat die aan zijn grenzen wordt geconfronteerd met onevenredig zware migratiedruk. Dit is een absolute vereiste in een Unie die wordt beheerst door het beginsel van solidariteit. Met deze steun zal de betrokken lidstaat zijn juridische verplichtingen krachtens het EU-recht kunnen nakomen, met inbegrip van het identificeren, registreren en nemen van vingerafdrukken van personen bij aankomst. Voor deze crisissituaties heeft de Commissie de aanpak van ondersteuningsteams voor migratiebeheer in "hotspots" ontwikkeld.

Wat is de aanpak?

Een "hotspot" is een gebied aan de buitengrens dat met een onevenredig zware migratiedruk wordt geconfronteerd. Voorbeelden zijn Sicilië en Lampedusa in Italië of Lesbos en Kos in Griekenland. In deze "hotspots" komen de meeste migranten de Unie binnen. Het is op die plaatsen dat de EU operationele ondersteuning moet verlenen om ervoor te zorgen dat binnenkomende migranten worden geregistreerd, en om te voorkomen dat zij op een ongecontroleerde manier naar andere lidstaten trekken. Het is via de EU-agentschappen Frontex, het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken en Europol dat de Unie de lidstaten operationele ondersteuning biedt, volledig onder het toezicht van de lidstaat van ontvangst. Deze aanpak is een operationeel concept om de toegevoegde waarde van deze ondersteuning te maximaliseren via ondersteuningsteams voor migratiebeheer. Dit is een operationeel kader waarmee de agentschappen hun ondersteuning kunnen concentreren op de plek waar deze het meest nodig is, hun interventies kunnen coördineren en nauw kunnen samenwerken met de autoriteiten van de lidstaat van ontvangst. De aanpak wordt momenteel in Italië en Griekenland uitgerold.

Hoe bieden de EU-agentschappen ondersteuning in het kader van deze aanpak?

In het kader van deze aanpak bieden de EU-agentschappen Frontex, het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken en Europol de lidstaat van ontvangst specifieke ondersteuning overeenkomstig hun mandaat en deskundigheid. Daartoe zenden de agentschappen deskundigenteams direct naar de "hotspots" in de lidstaat van ontvangst. Deze teams bestaan uit deskundigen die door andere lidstaten ter beschikking worden gesteld. De samenstelling en de deskundigheid van deze ondersteuningsteams zijn toegesneden op de specifieke situatie en behoeften op de "hotspot" waar zij actief zijn ter ondersteuning van de autoriteiten van de lidstaat van ontvangst. Frontex zet screeningdeskundigen in en verstrekt mobiele kantoren om de lidstaat van ontvangst te ondersteunen bij het registreren en het nemen van vingerafdrukken van migranten bij aankomst. Daarnaast zet Frontex ook deskundigenteams in ter ondersteuning van de debriefing van de migranten om hun routes naar Europa in kaart te brengen en om informatie te verzamelen over de modus operandi van migrantensmokkelaars. Waar nodig, verlenen deskundigen van Frontex ook bijstand voorafgaand aan de terugkeer en coördineren zij terugkeervluchten. De deskundigen van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken ondersteunen de lidstaten van ontvangst bij de registratie van asielzoekers en de voorbereiding van het dossier. Europol en Eurojust sturen

teams van onderzoekers ter ondersteuning van de informatieverzameling met het oog op het ontmantelen van netwerken van migrantensmokkel.

In elke lidstaat van ontvangst is er een gezamenlijk operationeel hoofdkwartier met vertegenwoordigers van alle drie de agentschappen (regionale taskforce van de Europese Unie – EURTF). Het coördineert de werkzaamheden van de ondersteuningsteams op de "hotspots" en zorgt voor een nauwe samenwerking met de nationale autoriteiten van de lidstaat van ontvangst. Een dergelijk gezamenlijk operationeel hoofdkwartier is opgezet in Catania (Sicilië) om de werkzaamheden in Italië te coördineren en in Piraeus zal een soortgelijk hoofdkwartier worden opgezet voor de "hotspots" in Griekenland.

Deze aanpak zal ook de uitvoering vergemakkelijken van de besluiten tot herplaatsing van mensen die duidelijk internationale bescherming nodig hebben uit Italië en Griekenland. Het identificeren, registreren en nemen van vingerafdrukken van migranten bij aankomst is een noodzakelijke voorwaarde om herplaatsing te doen werken, en deze aanpak biedt daarvoor de nodige ondersteuning. Deze aanpak werkt echter onafhankelijk van herplaatsing, en de Commissie is bereid deze ook toe te passen in andere lidstaten die te kampen hebben met een onevenredig zware migratiedruk aan hun grenzen.

Het ondersteuningsteam beheert geen opvangcentra. Om deze aanpak te doen slagen, dient de lidstaat van ontvangst goed functionerende opvangfaciliteiten ter beschikking te stellen, waar de door de EU-agentschappen ingezette deskundigenteams kunnen werken. Het gaat onder meer om centra voor eerste opvang en uitzetcentra. Het bestaan van voldoende opvangfaciliteiten is ook een noodzakelijke voorwaarde voor herplaatsing, en de EU verleent aanzienlijke financiële steun aan de lidstaten voor de aanleg van deze infrastructuur.

2. STAND VAN ZAKEN: ITALIË

- Technische vergaderingen tussen de Commissie, de EU-agentschappen en de Italiaanse autoriteiten, onder meer op 23 juli, waar de Commissie aanwezig was op een vergadering in Rome, en videoconferenties op 6 juli en 10 september, en een vergadering georganiseerd door de Commissie te Brussel op 2 september. Gedurende deze periode vonden er verschillende bilaterale vergaderingen en contacten tussen Italië en de agentschappen plaats.
- Indiening van het stappenplan voor herplaatsing bij de Commissie op 15 september in overeenstemming met het besluit van de Raad over herplaatsing, met inbegrip van een behoeftenanalyse voor het opzetten van hotspots. Het stappenplan wordt herzien naar aanleiding van opmerkingen van de Commissie en een herziene versie wordt binnenkort verwacht.
- Workshop over herplaatsing op 21 september, waar Italië zijn stappenplan voor herplaatsing heeft gepresenteerd.
- Oprichting van een regionale taskforce van de EU in Catania op 26 juni 2015, samengesteld uit vertegenwoordigers van Frontex, het EASO, Europol, EUNAVFOR MED en nationale autoriteiten teneinde de inspanningen van de ondersteuningsteams te coördineren om te zorgen voor een volledige dekking in verschillende havens van aankomst. Ondersteuning door Eurojust van het operationele regionale Frontex-team in Catania en intensieve samenwerking met de vertegenwoordiger van het nationale directoraat voor maffia- en terrorismebestrijding (DNA) die verantwoordelijk is voor het district Catania.

- Aanwezigheid van Frontex voor gezamenlijke operatie Triton.
- Versterking van Frontex met de inzet van 18 deskundigen op het gebied van debriefing, 16 culturele bemiddelaars en 12 screeningdeskundigen.
- Oprichting van centra voor eerste opvang op vier hotspots, namelijk Pozzallo, Porto Empedocle en Trapani op Sicilië en op het eiland Lampedusa met een totale capaciteit van circa 1500 personen. Nog twee centra voor eerste opvang zijn gepland voor Augusta en Taranto tegen het einde van het jaar.
- Overeenkomst tussen het EASO en Italië over een operationeel plan voor hotspots. Italië heeft aanvaard dat het EASO hem bijstand verleent bij het verstrekken van informatie, onder meer betreffende de herplaatsingsprocedure zelf en de versterking van de Dublin-eenheid.
- Het EASO heeft 45 inzetbare deskundigen ter beschikking, die door lidstaten zijn toegezegd.
- Proefproject tussen de asiendiensten en het EASO.
- Regelmatige aanwezigheid van Europol in havens van aankomst waar het voorziet in faciliteiten voor kruiscontroles en forensische ondersteuning in samenwerking met de Italiaanse nationale Europol-eenheid.

Wat er nog moet gebeuren

- Inzet van medewerkers van FRONTEX om bijstand te verlenen bij het nemen van vingerafdrukken.
- Inzet van EASO-deskundigen in Italië.
- Italië moet Frontex zijn extra behoeften op het gebied van terugkeer kenbaar maken.
- Indiening van een herziene versie van het stappenplan voor herplaatsing, met inbegrip van een behoeftenanalyse.

3. STAND VAN ZAKEN: GRIEKENLAND

- Technische vergaderingen tussen de Commissie, de EU-agentschappen en de Griekse autoriteiten, onder meer op 26 augustus, wanneer de Commissie op een vergadering in Piraeus aanwezig was, en videoconferenties op 10 juli en 11 september, en een door de Commissie georganiseerde vergadering te Brussel op 2 september. Gedurende deze periode vonden er verschillende bilaterale vergaderingen en contacten tussen Griekenland en de agentschappen plaats.
- Bezoek van eerste vicevoorzitter Timmermans en commissaris Avramopoulos aan Griekenland, onder meer aan Kos, op 3 en 4 september.
- Indiening van het stappenplan voor herplaatsing bij de Commissie op 14 september in overeenstemming met het besluit van de Raad over herplaatsing, met inbegrip van een behoeftenanalyse voor het opzetten van hotspots. Het stappenplan wordt door de Griekse autoriteiten herzien naar aanleiding van opmerkingen van de Commissie en een herziene versie wordt binnenkort verwacht.
- Workshop over herplaatsing op 21 september, waar Griekenland zijn stappenplan voor herplaatsing heeft gepresenteerd.

- Vaststelling van het Frontex-verbindingskantoor in Piraeus als de ruimte voor de regionale taskforce van de EU.
- Aanwezigheid van Frontex voor gezamenlijke operatie Poseidon.
- Versterking van Frontex met de inzet van 33 deskundigen (waaronder ook Griekse ambtenaren) en de installatie van 7 mobiele kantoren op de Egeïsche eilanden (Samos, Lesbos, Chios, Kos en Leros). Griekenland heeft een aanbod van Frontex aanvaard om 30 extra screeners en debriefers in te zetten.
- Lopende besprekingen tussen het EASO en Griekenland over een operationeel plan voor hotspots. Griekenland heeft aanvaard dat het EASO hem ondersteunt bij de registratie van personen die om internationale bescherming verzoeken, de doorverwijzing voor uitgaande Dublin-overnameverzoeken en de voorlopige herplaatsingsmaatregelen. Het EASO heeft voorgesteld om 28 deskundigen in te zetten. Zodra er overeenstemming is bereikt over het operationele plan, zal het EASO de oproep voor deskundigen lanceren.
- Het lopende proefproject betreffende EURODAC dat gezamenlijk wordt uitgevoerd met de steun van Frontex, het EASO, EU-LISA, en een technisch bezoek aan Lesbos met betrekking tot dit proefproject dat is gepland voor het einde van deze week.
- Oprichting van een centrum voor eerste opvang en een screeningcentrum op Lesbos, met een totale capaciteit van 480 personen, evenals een screeningcentrum op Chios en één op Samos, met een totale capaciteit van 393 personen.
- Oprichting van twee registratieloketten op Lesbos, met plannen om er snel nog één extra op te richten.

Wat er nog moet gebeuren

- Indiening van een herziene versie van het stappenplan voor herplaatsing, met inbegrip van een behoeftenanalyse.
- Oprichting van de regionale taskforce van de EU van waaruit de agentschappen de inspanningen op het terrein kunnen coördineren in samenwerking met de nationale autoriteiten.
- Griekenland moet een duidelijke methode/regeling vaststellen voor het systematisch identificeren, registreren en nemen van vingerafdrukken van migranten in EURODAC.
- Aanzienlijke versterking van de capaciteit voor eerste opvang van nieuwkomers in gemengde migratiestromen op de eilanden in de Egeïsche Zee, waarvoor de Commissie onlangs 4,1 miljoen EUR heeft toegekend. Er is een dringende behoefte aan capaciteit voor eerste opvang op Kos, waar de meeste onderdanen van derde landen aankomen en er momenteel geen opvangfaciliteiten zijn.
- Griekenland zou het mechanisme voor civiele bescherming moeten activeren om migranten die op de eilanden aankomen, onmiddellijke bijstand te kunnen verlenen, onder meer onderdak.
- Overeenkomst met het EASO over het operationele plan voor hotspots, betreffende de taken van de in te zetten deskundigen en het aantal deskundigen.
- Griekenland zou moeten starten met het nemen en uitvoeren van terugkeerbesluiten.
- Griekenland zou zijn extra behoeften kenbaar moeten maken aan Frontex wat terugkeer betreft en aan Europol wat onderzoek naar migrantensmokkel betreft.

